

ՄԻՋԵԿԵՂԵՅԱԿԱՆ

ԲՐՅՈՒՍԵԼՈՒՄ ԿԱՅԱՑԱՎ ԵՆԿ «ԵԿԵՂԵՅԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ» ՀԱՆՁՆԱԽՄԲԻ ԱՌԱՋԻՆ ՆԻՍՏԸ

2004 թվականի ապրիլի 28-ից մայիսի 2-ը Բրյուսելից քիչ հեռու գրևովոյ Վավոն քաղաքում կայացավ Եվրոպայի Եկեղեցիների Կոնֆերանսի (ԵԵԿ) «Եկեղեցի և հասարակություն»¹ տորքերի հանձնախմբի առաջին գլխավոր հանդիպումը: Հանդիպմանը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնից, որպես «Եկեղեցի և հասարակություն» հանձնախմբի անդամ, մասնակցում էր Հովակիմ արեղա Մանուկյանը:

Հանձնախմբի տոր կազմն ընտրվել էր 2003 թվականի դեկտեմբերի 13-18-ը Ժնևում կայացած ԵԵԿ 12-րդ Գլխավոր Ասամբլեայում ընտրված Կենտրոնական Կոմիտեի առաջին հանդիպման ընթացքում: Աշխարհաքային խմբերի համար առաջադրվել էին թեկնածուներ անդամ Եկեղեցիների և կազմակերպությունների կողմից, որոնք հաստատվեցին Վավոնում կայացած հանդիպմանը:

Տորքերի հանձնախմբի առաջին ժողովին մասնակցում էին Հանձնախմբի 24 անդամները, դիտորդներ Եկեղեցիների Եվրոպայի Ազգային Խորհրդից և այլ Էկումենիկ կազմակերպություններից: Ներկա էին նաև ԵԵԿ նախագահության անդամներ, որով ժողովականների թիվը հասնում էր 50-ի՝ Եվրոպայի 22 երկրներից:

Չորսօրյա բավականին լուրջ հազնգված ծրագրով նիստերի ընթացքում ժողովականներն ընտրեցին հանձնախմբի արենադպիրներ, գործադիր կոմիտեի անդամներ և հաստատվեցին աշխարհաքային խմբերի համար առաջադրված թեկնածությունները և անդրադարձան 2004 -2009 թթ. աշխարհաքային ծրագրին:

Նախապես կազմված ծրագրի քննությունից և խմբագրումից հնպո ԵԵԿ «Եկեղեցի և հասարակություն» հանձնախմբի անդամները հաստատվեցին, որ առաջիկա րարիներին հանձնախումբն իր գործունեությունն իրականացնելու է հնպրյալ ոլորտներում:

Եվրոպայի ինտեգրացում,

Եվրոպայի դերը գլոբալիզացվող աշխարհում,

¹ ԵԵԿ «Եկեղեցի և հասարակություն» հանձնախումբը հիմնվել է ԵԵԿ և Եվրոպայի Էկումենիկ Հանձնախմբի կողմից աստվածաբանական և էթիկական րեսանկյունից ուսումնասիրելու հաստատության և Եկեղեցու առջև ծառացած խնդիրները՝ ուշադրություն սնտելով համակրոպական հարցերին: Հանձնախումբը լծակներ ունի ԵԵԿ անդամ Եկեղեցիների հասարակական կյանքին առնչվող կարծիքներն ու մրահոգությունները թարծրացնելու մի շարք քաղաքական կազմակերպություններում: Այն իր գործունեությունը ծավալում է ընտրված հանձնախմբի և աշխարհաքային խմբերի միջոցով:

Հասարակական գարգացում,
 Շրջակա միջավայրին առնչվող խնդիրներ,
 Սոցիալական խնդիրներ,
 Տնտեսական զարգացումներ և փոխադարձ պարզամտություններ,
 Գյուղատնտեսական և գյուղական կյանք,
 Մարդու իրավունքներ և խղճի ազատություն,
 Էթնիկ գիտություններ և տեխնիկա, Բիոթիկա և բիոտեխնոլոգիա,
 Եվրոմիության օրենսդրություն,
 Խաղաղություն, անվտանգություն և հաշտություն,
 Սեռային հավասարություն,
 Կրթություն,

Միջկրոնական երկխոսություն:

Վերոնշյալ հարցերով զբաղվելու համար կազմվել են համապատասխան աշխատանքային խմբեր: Քանի որ հանձնախմբի աշխատանքներին Հայ Եկեղեցու մասնակցությունը տրամադրվում է, վերոնշյալ հարցերով զբաղվող աշխատանքային խմբերում էլ շատ չէ Հայ Եկեղեցու ներկայացուցիչների մասնակցությունը: Օրակարգային հարցերից զատ ժողովականներն այցելեցին Բրյուսելում գտնվող Եվրոպայի Եկեղեցիների Կոնֆերանսի գրասենյակ, ծանոթացան ԵԵԿ գործունեությանը, ապա ապրիլի 29-ի երեկոյան մասնակցեցին Բրյուսելի Դոմինիկյան Եկեղեցում կայացած Էկումենիկ աղոթքին՝ նվիրված Եվրոմիության տասը նոր անդամներով ընդլայմանը:

Էկումենիկ աղոթքի ընթացքում հանդիսավոր քառու խոսեց Եվրոպայի Եկեղեցիների Կոնֆերանսի նախագահ Վերապարվելի Ժան Առնոլդ դե Կլերմոնը, որն իր խոսքի համար բնաբան էր ընտրել Միքիայի մարգարեության «Պարմենցա՛ր թե՛, ով մարդ, զինչ է բարի, կամ զինչ խնդր է թե՛ Տե՛ր, բայց առնել զիրաւուս, եւ սիրել զողորմութիւն, եւ պատրաստ լինել երթալոյ զկնի Տեառն Աստուծո՛ք» (Ձ 8) տողերը: Էկումենիկ աղոթքին, բացի ժողովականներից, մասնակցում էին Կաթոլիկ, Ուղղափառ և Բողոքական Եկեղեցիների ներկայացուցիչներ:

Հավարտ հանդիպմանը, մայիսի 1-ին, Եվրոմիության տասը նոր երկրներով ընդլայնվելու առիթով ընդունվեց հռչակագիր, ուր նշվում է.

«Ողջ Եվրոպայի տարբեր Եկեղեցիներից ներկայացուցիչները, ովքեր հավաքվել են Վալդեում (Բրյուսել) Եվրոպայի Եկեղեցիների Կոնֆերանսի «Եկեղեցի և հասարակություն» հանձնախմբի հանդիպմանը մայիսի 1-ին, արտահայտում են իրենց ուրախությունն ու գոհունակությունը Աստուծո՛ւ Եվրոմիության տասը նոր երկրներով ընդլայնվելու ձեռքբերման համար:

Երկար տարիներ Եվրոպայի ինտեգրացման հարցը երկրամասի Եկեղեցիների համար օրակարգային է եղել: Քանի որ հաշտության գաղափարն Աստվածաշնչից է բխում, աշխարհագրական և քաղաքական սահմանների հաղթահարումը մարդկանց և ազգերի միջև կենտրոնական տեղ է գրավում քրիստոնյայի պարտականություններում: Քրիստոնեության պարմությունն ու զարգացումները Եվրոպայում խորապես փոխշաղկապված են, և քրիստոնեությունը մեծապես նպաստել է ժամանակակից Եվրոպայի ձևավորմանը:

Եվրոմիությունը սկսվեց մի Եվրոպայում, որն ավերվել էր Երկրորդ համաշխարհային պատերազմից: Այն հաստատվեց և զարգացավ հիմնված հատուկ արժեքների վրա, որոն-

ցից կարևորները ծնեցին խաղաղարարության, միջոցները կիսելու, համերաշխության և ազապության պարտավորությունները: Տնտեսական համագործակցությունը բնորոշվում է որպես այս պարտավորություններն իրականացնելու կարևոր միջոցներից մեկը:

Սա այն համադրույթն է, ուր պետք է տեսնել ներկա Եվրոպայի ընդլայնումը: Որոշ նոր անդամ երկրների համար սա խորհրդանշանական պահ է, որը նշմարում է Եվրոպայում պարտադրված բաղաբական բաժանումների ավարտը: Նոր իրավիճակը նույնպես ստեղծում է մի նոր ընկերակցություն, ուր անդամ երկրներն ու նրանց ժողովուրդները կարող են միմյանց ավելի հարստացնել ու միմյանցից օգտվել:

Այսպիսով, Միության ընդլայնումը ուղեկցվում է ուրախությամբ և հույսով մի շարք երկրներում: Այնուամենայնիվ, այն նույնպես ուղեկցվում է մտածումներով՝ պայմանավորված այս գործընթացի սոցիալական հետևանքներով: Մրցակցային շուկան և սոցիալական արդարության համապետման մարտահրավերը փակավիճակ մեր առջև է: Այս համակշռման (բալանսի) ձեռքբերման փնտրությունում ԵԵԽ-ն իր «Եկեղեցի և հասարակություն» հանձնախմբի միջոցով կոչ է անում գորացնելու պարտավորություններն այն արժեքների հանդեպ, որոնց վրա Միությունը կառուցված է, ինչպիսիք են մարդու արժանապատվությունը, արդարությունը, համերաշխությունը, հավասարությունը և մարդու իրավունքների հարգումը: Իսկապես, 2003 թվականի դեկտեմբերին իր անդամ Եկեղեցիներին մի բաց նամակում ԵԵԽ Կենտրոնական Կոմիտեն հույս է հայտնում, որ Եվրոպայի ինտեգրացումը պետք է լինի գործընթաց՝ նպատակադրված բարելավելու անհատների և համայնքների կյանքը:

Ավելի ընդարձակ Եվրոպայի ստեղծումը, չնայած արդի նոր պարտության կարևոր պահին, պետք է դիտվի որպես շարունակվող գործընթաց: Եվրոմիությունը պետք է կառուցի լավ հարաբերություններ այն երկրների հետ, որոնք իր սահմաններից դուրս են գտնվում: Ամբողջական նպատակը պետք է լինի այս տարածքում և իր սահմաններից դուրս գտնվող մարդկանց կյանքի բարելավումը:

Այս ուրախ առիթով Եվրոպայի Եկեղեցիները վերահաստատում են իրենց պատրաստակամությունը՝ իրենց ամբողջական մասնակցությունը բերելու Եվրոպայի ապագա զարգացման գործին»:

Քանի որ ԵԵԿ «Եկեղեցի և հասարակություն» հանձնախումբը գերազանցապես զբաղվում է բաղաբական-հասարակական հարցերով, և ժամանակի կարևորագույն հարցերից մեկը Եվրոմիության ընդլայնումն է, այս առիթով բավականին լուրջ քննարկումներ եղան հենց ժողովի ընթացքում: Ներաբերող համադրույթում ներկաները հարկապես իրենց անհանգստությունը հայտնեցին Եվրոմիության Մահմանադրության 50-րդ հոդվածի առիթով, որում չի նշվում, որ Եվրոպան հիմնված է քրիստոնեական արժեքների վրա, և Թուրքիայի Եվրոմիությանն անդամակցելու հարցին, որը պետք է ավելի հանգամանալից քննարկման արժանանա սույն թվականի սեպտեմբերյան հանդիպման ընթացքում:

ՆՈՎԱԿԻՍ ԱԲԵՂԱ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի

Միջնկեղեցական հարաբերությունների բաժին